

Posudek prof. Ing. Jana Vašáka, CSc. k habilitačnímu řízení Ing. Jozefa Fejéra, Ph.D. na FEE Technické univerzity Zvolen v roce 2019.

Habilitační práce má název Rozšírenie biodiverzity v agroekosystémoch prostredníctvom tvorby nových odrôd špeciálnych rastlín.

Habilitanta znám řadu let jako specialistu pro šlechtění jarního máku. Velmi a to s obdivem oceňuji, že habilitační práce se touto specializací nezabývá, protože je zaměřena (české názvy) na heřmánek pravý, mátu peprnou a laskavec krvavý (zmínka o laskavci červenoklasém a rozkladitém). To ukazuje na velmi široký záběr práce Ing. J. Fejéra, Ph.D. jak z hlediska plodin, tak i řešení jejich problematiky. Oceňuji také doplnění přehledného obsahu o seznam ilustrací, tabulek, zkratk a značek, příloh. Sympatické je také to, že jde o práci tvůrčí, experimentální s výstupy ve formě uznaných odrůd a jiných ocenění. Tabulky obsahují řadu rozborů, včetně hmotnostních a jakostních ukazatelů, informací o půdě, stanovišti, meteorologických podmínkách, statistické hodnocení. U meteo podmínek bych přivítal, aby se nepracovalo se statistikou (měsíční), ale údaje byly agronomicky využity z hlediska důležitých fází růstu a vývoje zkoušených plodin. V další části posudku se budu zabývat pouze vlastními připomínkami.

Úvod obsahuje názorově zabarvený a hodnotící podtext, který lze akceptovat jako součást filozofického pohledu agroekologa. Na s.15 - že pěstujeme málo druhů/ to ovšem patří pro úroveň EU – neplatí pro svět. Obr.1 s.16 – převzaté: v prvcích je sice půda (je i flóra), ale chybí klima atd. s.18: citace významu (váhy) plodin ve sledu pšenice, rýže, kukuřice už více let neplatí.

U habilitační práce je velmi důležitý i filozofický pohled autora. Je ale diskutabilní, zda rozsáhlá diverzita, mimo speciálních oblastí, je z pohledu člověka žádoucí. Fakta platná z Evropy i z celého světa spíše ukazují, že za výhodné považujeme zúžený počet druhů kulturních rostlin i zvířat – velmi jsme ustoupily od směsí plodin. Autor jasně straní jednomu ze směrů rozvoje (?) prostředí (možná by obdobnou diverzitu mezi lidmi neadoroval) – alternativním systémům, diverzitě – i když je antropocentrismus určený již Biblií.

S. 23: orné půdy ze souše 11% - správně 12% a jde o ornou a intenzivní (sady, vinice apod.) půdu. Pozor na pojmy louky a pastviny (stepy, prémie, veldy, pampy). Nezapomínat na lesy, zvláště tropické, které se intenzivně v současnosti mýtí. S.25: Šarapatka a kol. vůbec nezmiňují cestu ke zvýšení biodiverzity závlahami, vlivem ovzduší apod. s.26: opět ideologický, médii a většinou spoluobčanů EU ovlivněný pohled a to v rozporu s vývojem lidstva. S.28: v práci chybí typ literatury jako Schwanitz F. 1969: Vývoj kulturních rostlin. SZN Praha 1969. s.30, 2. řádek zdola: nerozumím „som opelovanie“ – myslí se „samo“? s.32: Trifolium pratense L. – nadbytečná zmínka. Tetraploidů je mnoho. Je pšenice jednozrnka Triticum boeoticum? S.46: u máty rozumím, že materiál z UA byl heterozygotní (štěpil) a tak se mohla vyklonovat nová odrůda. S.73 (a tab. 38 i 34 a 36) jsou piosuzovány mutantní linie C26 a C82. Do zkoušek ÚKSÚP ale šla linie C86, o které jinde není zmínka.

Oceňuji velmi dobrou úroveň diskuse s tím, že opět na konci s.82 jde o filozofický pohled autora na biodiverzitu. Z pohledu vyučujícího na VŠ tento postoj považuji za velmi potřebný pro úroveň vysokoškolského pedagoga.

Celkové zhodnocení pedagogické a publikační činnosti Ing. Jozefa Fejéra, Ph.D.

Řadu let znám práci habilitanta jako odborníka v daném oboru (ekologie, zemědělství, tvůrčí agrární výzkum a práce), i z publikací a přednášek. Jeho práci považuji za výrazný přínos pro celou agrární oblast a agroekologii nejen v SR. O výzkumném a pedagogickém působení Ing. J.Fejéra, Ph.D. na Prešovské univerzitě jsem také pozitivně informován a navíc jsou k dispozici i habilitační podklady.

Doporučení pro Vědeckou radu FEE Technické univerzity ve Zvolenu.

Na základě mnohaletých znalostí odborné, výzkumné, šlechtitelské, publikační i jiné práce a také s ohledem na víceletou pedagogickou činnost doporučuji jmenování Ing. Jozefa Fejéra, Ph.D. docentem.

V Kralupech nad Vltavou 24.1.2019

Oponent

Prof.Ing.Jan Vašák, CSc.

Chelčického 543

278 01 Kralupy nad Vltavou

vasakjan@post.cz (00420607758458)